

LA VILA

La meva vila és sobre una plataforma circular. Totes les cases donen per llurs portals a la plaça i, perpendiculars, els deu carrers sense sortida. Al mig de la plaça, alta de cent metres, s'alça una torre mil·lenària sense cap obertura. Al cim oneja una bandera negra teixida d'estels retallats de paper d'argent. No sap hom de ningú que hagi anat més enllà de la plaça i tothom ignora què hi ha més enllà dels murs que tanquen els carrers. No cal dir com de segle en segle augmenten les llegendes que fan més paorosa l'existència exterior. El cel del meu poble, com els gonfanons del Via Crucis, té de nit i de dia, immòbils, el sol, la lluna i els estels, pàl·lidament lluminosos. En desvetllar-nos, tots els joves del poble muntem les bicicletes i, a grans tocs de botzina, desvetllem el veïnat. Les noies treuen les cadires als portals i s'hi asseuen. Miren tendrament com els joves fem les nostres curses al voltant de la plaça, i es cobreixen el pit de medalles perquè guanyi llur amic. Tots portem brodat al jersei, amb fil de seda de colors, el nom de l'estimada. Acabades les curses deixem els bicicles recolzats a la torre i anem a seure a costat del nostre amor. Ens donem les mans, i així passem hores i hores. Les mares obren els balcons i hi estenen els domassos. En acostar-se l'hora del repòs, en un angle de la plaça s'obre una trapa i enmig d'una fumerola d'encens surt el pare Fèlix. Porta tot de llibres sota un braç i es passa l'altra mà per la barbassa. I diu, un dia:—Déu es dóna sempre tot. Mai no dóna un braç, o una galta, o una cama. Ni mai no dóna un braç a un altre braç, o una galta a una altra galta, ni una cama a una altra cama. I, un altre dia, diu:—La nostra vila és un acte d'amor de Déu, i totes les coses són filles de l'amor. Aleshores ens mirem llargament als ulls i estrenyem més les mans amoroses. Fra Fèlix, entre una nova fumerola d'encens, se'n torna pel cotilló, carregat amb les bicicletes. El cel, amb el sol, la lluna i els estels, es mou suaument com una bambolina.

De Gertrudis (1927)